

2021. aasta koolitusaruanne

Kommenteeritud kokkuvõte

Dokument valmis aprillis 2022.

Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA) ega ükski ameti nimel tegutsev isik ei vastuta selles väljaandes sisalduva teabe võimaliku kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022

PDF ISBN 978-92-9400-367-6 doi:10.2847/12212 BZ-07-22-525-ET-N

© Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA), 2022

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel. EUAA autoriõigusega hõlmamata fotode või muu materjali kasutamiseks või reprodutseerimiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse omanikult.

Eessõna

Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) 10. aastapäeva tähistades tunnustati, kuidas ühiste koolituste pakkumine on aidanud kaasa kvaliteedi ja ühtlustamise tõhustamisele Euroopa ühise varjupaigasüsteemi rakendamisel. 2012. aastal võttis amet üle Euroopa varjupaigateemalise koolituskava. Järgneva aastakümne jooksul suurenes pakutavate koolitusmoodulite valik. Nagu aruandest selgub, täiustati 2021. aastal alusmoodulite väljatöötamist ja pakuti suuremat vastuvõtuteemaliste moodulite valikut. Samuti võeti varjupaiga ja vastuvõtu

valdkonna töötajatele erikvalifikatsioonide pakkumiseks esimese sammuna kasutusele vabatahtlikud hindamised.

Pärast oma uue vastuvõtustrateegia vastuvõtmist 2021. aastal on amet välja töötanud mitu vastuvõtuteemalist koolitusmoodulit, samuti on amet aktiivselt osalenud riikide vastuvõtusuutlikkuse tugevdamises, pakkudes koolitusi vastuvõtuametnikele nii EL+ kui ka kolmandates riikides, mille vastuvõtusüsteemid on eaproporsionaalse surve all. Suutlikkuse suurendamist on toetanud ka ameti vastuvõturiühma tehnilised nõuanded.

Valmistudes EASO ümberkorraldamiseks EUAA-ks¹, võeti kasutusele mahukam koolituskava, et tugevdada koolituste otsustavat rolli seoses ameti uute volituste kõigi elementidega. See käimasolev tegevus on väga vajalik, et saavutada riikide varjupaiga- ja vastuvõtutavade suurem lähendamine. Tänu uutele volitustele saab amet kiiresti lähetada töötajaid liikmesriikidesse operatiivabi andmiseks, sh lühikese etteteatamisajaga. Võimaldamaks, et varjupaiga tugirühmad saaksid kiiresti täielikult toimivaks ja oleksid valmis andma abi kohapeal, on amet koostanud sissejuhatava erikoolituse, mis eelistatult viiakse läbi enne lähetust.

Selles koolitusaruandes antakse mõningat taustteavet aasta jooksul toimunud koolituste arvandmete kohta. Kirjeldatakse, kuidas amet jätkas veebipõhiste lahenduste rakendamist, et asendada kontaktõppe sessioonid veebiseminaridega, tagades seega paljude koolituste toimumise. Ameti koolitustegevuse keskmeks oli jätkuvalt suurema koostöö saavutamine Euroopa haridusvaldkonna kvaliteedistandarditega ja amet tegi tihedat koostööd liikmesriikidega, et tagada koolituste läbiviimisel alati nende standardite järgimine ja kõrge tase.

Kvaliteet ja rahulolu on jätkuvalt äärmiselt olulised. Kogu aasta jooksul lõi amet tõhustatud tugiteenuseid ja tugevdas aruandlusmehhanismi, mis on alus põhjalikule hindamistegevusele, et tagada koolituste pidev täiustamine.

Nina Gregori

Euroopa Liidu Varjupaigaameti tegevdirektor

¹ 19. jaanuaril 2022 sai Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametist (EASO) Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA). Aruandes esitatud teave viitab EASO tegevusele 2021. aastal, kuid aruande on avaldanud EUAA.

Sissejuhatus

Käesolevas aruandes antakse ülevaade ameti põhitegevustest 2021. aastal. Koolitused on oluline osa ameti pidevast toest liikmesriikidele koos suutlikkuse suurendamisega operatiivabi kontekstis riikidele, mille varjupaiga- ja vastuvõtusüsteemid on ebaproportsionaalse surve all. Ühiste koolitusmaterjalide tagamine võimaldab liikmesriikidel teha tõhusat koostööd nii varjupaiga kui ka vastuvõtu valdkonnas. Koolituste üldine eesmärk on edendada head tava ja ühtlustamist Euroopa ühise varjupaigasüsteemi praktilisel rakendamisel.

Koolituse aastaaruanne pakub aasta jooksul saavutatud tulemuste ajakohastust ning selles antakse peamiste koolitustegevuste ülevaade, samuti käsitletakse põhjalikult eriteemasid. Lisateabe saamiseks tutvuge täieliku koolituse aastaaruandega.

Koolitustegevuste ülevaade

2021. aastal koolitussessioonidel osalemiste koguarv **7398**. Üldine osalemine vähenes veidi (6% võrra) võrreldes 2020. aastaga. Ehkki moodulites osalemine vähenes 15% võrra, kasvas osalemine tegevuskavapõhistes koolitustegevustes (tavakoolitused, juhendamine töökohal ja konkreetsetele vajadustele kohandatud koolitused) 57% võrra.

2021. aasta koolitustegevuste peamised arvanded

2021. aasta koolitustegevuste tagasiside jälgimine

Amet võtab osalejate tagasisidet arvesse, et tagada pidev areng ja õppijakeskne õpe, ning püüab tagada, et pakutavad koolitused oleksid asjakohased ja toimuksid toetavas ja tõhusas õpikeskkonnas. Järgmised arvud näitavad üldist suurtrahulolu määra.

Fookuses

Uus ülesehituse meetodika rakendati täielikult

Uute moodulite väljatöötamisel ja olemasolevate uuendamisel kasutatakse nüüd täielikult uut ülesehituse meetodikat. Kõik õpiväljundid määratletakse nii, et need oleksid tihedalt seotud õppijate tegelike ülesannetega. Samuti on kõrvaldatud sisu mis tahes kattuvused.

Põhimoodulite restruktureerimine õppijate jaoks

Viidi lõpule koolitusmoodulite „**Kaasamine**“, „**Varjupaigavestluse meetod**“ (varem „Vestlustehnikad“) ja „**Tõendite hindamine**“ restruktureerimine.

Põhimoodulite arendamine

Töötati välja uued põhimoodulid, et anda üldisi põhiteadmisi ja -oskusi, mida saab seejärel rakendada kogu Euroopa varjupaigategemalise koolituskava raames:

- „Sissejuhatus põhiõiguste ja rahvusvahelise kaitse õigusraamistikku ELis“;
- „Sissejuhatus eetika- ja kutsestandarditesse“;
- „Sissejuhatus suhtlusmeetoditesse varjupaiga- ja vastuvõtuspetsialistidele“;
- „Sissejuhatus haavatavuse teemasse“.

Kursused koolitajatele

Välja on töötatud erikoolitused koolitajatele, sh koolitus „**Varjupaiga põhiteemad**“ ning koolitused, mille eesmärk on suurendada koolitajate teadmisi ja oskusi, näiteks „**Kuidas saada EASO koolitajaks**“, „**Kuidas saada EASO hindajaks**“ ja „**Sissejuhatus juhendamisse**“.

Haavatavuse valdkonda käsitlevad koolitusmoodulid

Välja on töötatud kaks uut moodulit: „**Taotlejad, kelle seksuaalne sättumus, sooline identiteet, sooline eneseväljendus või sootunnused erinevad traditsioonilistest**“⁽²⁾ ning „**Soolise vägivalla ohvrid**“; uuendati ka **inimkaubandust** käsitlevat moodulit.

Tähelepanu keskmes on vastuvõtu teema

Amet on suurendanud spetsiaalselt vastuvõtu valdkonnale keskendunud koolituste valikut. Moodul „**Vastuvõtmine**“ oli osalejate seas üks populaarsemaid, nagu ka põhimoodulid ja moodul „**Haavatavate isikutega vestlemine**“. Palju osalejaid oli ka 2020. aastal valminud kahel moodulil, mis käsitlesid haavatavaid isikuid vastuvõtu kontekstis („**Haavatavate isikute vastuvõtmine: plokid A ja B**“). Praegu töötatakse välja mitut vastuvõtu valdkonda käsitlevat koolitusmoodulit vastuvõtuametnikele:

- „**Sissejuhatus vastuvõtumenetlusse**“;
- „**Konfliktide ohjamine ja konfliktivahendus vastuvõtumenetluses**“;
- „**Psühhosotsiaalne tugi ja nõustamine vastuvõtumenetluses**“;
- „**Juhtimine vastuvõtu kontekstis**“.

Vastuvõtu valdkonna koolituse riiklike kontaktpunktide võrgustik

Amet lõi vastuvõtu valdkonna **koolituse riiklike kontaktpunktide** võrgustiku. See võrgustik loodi, arvestades vastuvõtuasutuste olulist rolli Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimises ja nende asutuste kaasamise olulisust korrapärastesse konsultatsioonidesse.

Vastuvõtu eritoetuse tegevuskava – Hispaania

EASO ja Hispaania vahel sõlmitud vastuvõtu eritoetuse 2021. aasta tegevuskava loodi ja seda rakendati tihedas koostöös paljude vastuvõtu valdkonna sidusrühmadega, kes tegutsevad Hispaanias rände küsimustega tegeleva ministri juhtimisel. Amet töötas välja **vastuvõtu valdkonda tutvustava sissejuhatava kursuse**, mis annab uutele vastuvõtutöötajatele ülevaate õiguspõhimõtetest, standarditest ja menetlustest, mis on sätestatud vastuvõtutingimuste direktiivis ja riiklikus õiguses.

Juhendamine operatsioonidel

Amet rakendas ühist koolituskava, mis keskendus koostöös Kreeka varjupaigateenistusega ameti Kreeka tegevuskava raames korraldatavate koolituste arvu ja erialavaldkondade suurendamisele. Üks peamisi koolitustegevusi oli töökohal juhendamine, mille eesmärk oli toetada Kreeka varjupaigateenistuse

⁽²⁾ SOGIESC – seksuaalne sättumus, sooline identiteet, sooline eneseväljendus ja sootunnused.

juhtumimenetlejaid ja EASO ajutisi töötajaid, kes täidavad kohapeal juhtumimenetlejate ülesandeid.

Riiklike teabepunktide koordinaatorid

Oluline samm liikmesriikidega otsese koostöö tugevdamiseks on **riiklike teabepunktide koordinaatorite** määramine, kes on peamine kontaktpunkt varjupaiga ja vastuvõtu valdkonna koolituse riiklike kontaktpunktide jaoks.

E-õppe kasutajakogemus

Tehti mitu täiustust, et õppijad saaksid parema veebikogemuse:

- õppekorraldussüsteem sai **uue kasutajaliidese**;
- kasutusele võeti **uus e-õppe moodulite ülesehituse stiil**, mis vähendab klikkide/toimingute arvu soovitud sisuni jõudmiseks, koos reeglipõhise juurdepääsumehhanismiga, et vältida kasutajate sihitut navigeerimist.

Amet võttis kasutusele ka õppetehnoloogiate ökosüsteemi kontseptsiooni, mis hõlmab kõiki integreeritud töövahendeid, platvorme, automaatseid töövoogusid, digiteenuseid ja muid komponente, mis toetavad veebimoodulite, kursuste ja programmide haldust, sh nende kavandamist, tootmist, korraldamist ja õppijakogemuse analüüsi.

- **EUAA koolitustele registreerumise töövahendi uus versioon (ETET v2.0)** soodustab koolituse riiklike kontaktpunktide aktiivset osalemist õppijate registreerimisprotsessi jälgimises.
- **Kasutajatoe optimeerimine** muudab tänu probleemihaldusesüsteemi rakendamisele probleemide jälgimise tõhusamaks.
- Tänu **uuele sidusrühmade kontaktihaldussüsteemile** on lihtsam saata kutseid üritustele, küsitlusi ja jooksvaid ajakohastusi.

EASO koolituse kooskõlla viimine Euroopa standarditega

- Amet töötas välja **koolitusvajaduste analüüsimise ja koolituste hindamise** meetodikad, mis on piisavalt paindlikud, et neid saab rakendada olukordades, kus on vaja kas kiiret reageerimist või põhjalikku analüüsi eri kontekstides, milles koolitusi korraldatakse (sh operatsioonid ja ELi-väliste riikide toetamine).
- Koolituskeskus on teinud koostööd akadeemiliste ringkondade eksperdirühmaga, et **suurendada vastavust Euroopa kõrghariduse kvaliteedistandarditele**.
- Et aidata kaasa Euroopa valdkondliku kvalifikatsiooniraamistiku (ESQF) praktilisel kasutamisel, avaldas amet **ESQF-töövahendi**, mis sisaldades mitmesuguseid lisadokumente.

2021. aastal saadi esimesed EUAA sertifitseeritud koolitajad

Amet käivitas menetluse kogenud koolitajate sertifitseerimiseks, võttes kasutusele hindamised ja erimooduli, mis annab vajalikud oskused õppijate hindamiseks. See oluline vahe-eesmärk tähendab, et liikmesriikide ametiasutustel on nüüd võimalik hinnata, kas nende õppijad on saavutanud määratletud õpiväljundid ja suudavad seega tõendada, et neil on teadmised ja oskused, et täita oma tööülesandeid vastavalt heale tavale ja Euroopa ühise varjupaigasüsteemi põhimõtetele.

Kokkuvõte

2021. aasta juuni lõpus saavutasid Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu poliitilise kokkuleppe uute suurendatud volituste kohta, millega asutati **Euroopa Liidu Varjupaigaamet (EUAA)**. Uutes volitustes on sõnaselgelt nimetatud koolitust, sh koolitust vastuvõtu valdkonnas. Koolituskava nimetati ümber **Euroopa varjupaigateemaliseks koolituskavaks**.

EUAA akadeemia suunas

Kooskõlas EUAA määruse artikli 8 lõikega 4 keskendub amet kvaliteetset ja eesmärgipärast koolitust tagades ja edendades järgmistele aspektidele:

- kvaliteetne sisu – koolitustegevuste ülesehitus on eesmärgipärane;
- kvaliteetne läbiviimine ja õppijakogemus;
- kvaliteetsed õpiväljundid – õpiväljundid on usaldusväärsed, järjepidevad ja võrreldavad olenemata koolituse korraldamise kohast ja viisist.

Kõik edasiarendused ja täiustused EUAA koolituste ülesehituse, korraldamise ja kvaliteedi tagamise valdkonnas aitavad ametil saavutada veel ühte strateegilist eesmärki: luua EUAA akadeemia, mis on täiel määral ametlikult tunnustatud õppeasutus. See staatus parandab oluliselt õppijakogemust, hõlbustades EUAA koolituste läbijatele antavate tunnistuste, kvalifikatsioonide, kraadide jne ametlikku tunnustamist kõigis ELi liikmesriikides ja ka väljaspool ELi.

